

คำวินิจฉัยของ นายศักดิ์ เตชชาชาญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๖๐/๒๕๕๕

วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเสรีไท

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเสรีไท ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง อ้างว่าพรรคเสรีไทได้มีมติให้ยุบพรรคตามข้อบังคับของพรรคแล้ว ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อเท็จจริง สรุปได้ว่า ในคราวประชุมใหญ่วิสามัญประจำปี ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๕ นั้น พรรคเสรีไทได้มีมติเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อบังคับพรรคเสรีไท พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๑๐๘ จากเดิมที่ว่า “พรรคเสรีไทมีความมุ่งมั่นที่จะสนับสนุนการสถาปนาระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขให้มั่นคงสถาพรสืบไป ฉะนั้น สมาชิกพรรคจะช่วยกันดำรงรักษาพรรคให้คงอยู่คู่ปวงชนชาวไทยจนสุดความสามารถ เว้นแต่จะถูกยกเลิกตามกฎหมาย” เป็นว่า “พรรคเสรีไทมีความมุ่งมั่นที่จะสนับสนุนการสถาปนาระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขให้มั่นคงสถาพรสืบไป ฉะนั้นสมาชิกพรรคจะช่วยกันดำรงรักษาพรรคให้คงอยู่คู่ปวงชนชาวไทยจนสุดความสามารถ หรือที่ประชุมใหญ่พรรคมีมติด้วยคะแนนเสียงสามในสี่ขององค์ประชุมให้เลิกพรรค” และได้มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยุบพรรคในคราวประชุมดังกล่าววันเดียวกัน หลังจากนั้นพรรคเสรีไทได้ส่งรายงานการประชุมใหญ่แจ้งมตินั้นให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๕ ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคเสรีไท ตามนัยมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้ว นายทะเบียนพรรคการเมืองเห็นว่า มีเหตุให้เลิกหรือยุบพรรคเสรีไทตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเสรีไท ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ตามพระราชบัญญัติ ฯ ดังกล่าว

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ฯ และรับพิจารณาวินิจฉัยแจ้งนายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ และส่งสำเนาคำร้องให้พรรคเสรีไทเพื่อชี้แจง

พรรคเสรีไท ยื่นคำชี้แจงยอมรับตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้อง

พิจารณาคำร้องพร้อมเอกสารประกอบ และคำชี้แจงของพรรคเสรีไทแล้ว พึงได้ตามคำร้องว่า เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๕ พรรคเสรีไทได้มีการประชุมใหญ่ และที่ประชุมมีมติเปลี่ยนแปลงแก้ไข ข้อบังคับพรรค เป็นให้ที่ประชุมใหญ่ของพรรคมีมติด้วยคะแนนเสียงสามในสี่ขององค์ประชุมให้เลิก พรรคได้ และที่ประชุมใหญ่ได้มีมติเป็นเอกฉันท์ในวันเดียวกัน ให้ยุบพรรคเสรีไท ซึ่งหลังจากนั้นพรรคเสรีไท โดยนายสมเดช บัวนกระโทก หัวหน้าพรรคได้ส่งรายงานการประชุมใหญ่ แจ่มติการเปลี่ยนแปลง ข้อบังคับพรรค และมติขอให้ยุบพรรคเสรีไท ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบแล้ว ซึ่งนายทะเบียน ก็ได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงและมติดังกล่าวแล้วด้วย

ดังนั้น กรณีจึงเป็นไปตามบทบัญญัติของมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งบัญญัติว่า “เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง หรือรายการตามมาตรา ๑๓ วรรคสอง (๕) ที่จัดแจ้งไว้กับนายทะเบียน หรือ รายละเอียดที่แจ้งไว้ในแบบตามมาตรา ๓๐ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นหนังสือ ต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้พิจารณาแก้ไขรายละเอียดดังกล่าว

การเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งจะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้รับแจ้งการตอบรับการเปลี่ยนแปลงจาก นายทะเบียน ...ฯลฯ...” และมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบ ด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง ...ฯลฯ...”

ตามคำร้องซึ่งพึงได้ดังกล่าว จึงเป็นเหตุที่นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องขอให้ศาล รัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคเสรีไทได้ ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ ฯ ดังกล่าว ซึ่งบัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า พรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) ฯ ... ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้อง ของนายทะเบียนให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น ...ฯลฯ ...” พรรคเสรีไทจึงต้องยุบ ตามคำร้อง

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคเสรีไท

นายศักดิ์ เตชาชาญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ